

Compromís a l'Araguaia perquè cap família hagi de triar entre salut i alimentació

Dg, 28/06/2020 per Catalunya Religio

(CR) 413.403 casos confirmats i més de 13.409 morts és el balanç de la pandèmia a l'Amazònia, segons dades de la [Xarxa Eclesial Panamazònica \(REPAM\)](#), aquest divendres 26 de juny. Brasil és el país del món on la pandèmia s'estén més ràpidament, fins i tot a les comunitats més aïllades i entre la població indígena. Ho expliquen l'Associació Araguaia amb el Bisbe Casaldàliga i l'Associació ANSA, que al maig van iniciar la campanya de solidaritat '[COVID-19, crida des de l'Araguaia](#)', amb l'objectiu principal de garantir l'alimentació de les famílies més vulnerables.

La [prioritat d'aquests mesos](#) ha estat fer el possible perquè les famílies més vulnerables es puguin quedar a casa i no hagin de sortir al carrer per guanyar-se la vida. A l'Araguaia hi ha només un respirador per atendre una àrea equivalent a tot Catalunya, així que la prevenció és gairebé l'única oportunitat de cuidar-se. A més de comprar les cistelles amb els aliments, ANSA s'ha desplaçat a les comunitats per dur el menjar casa per casa.

A un dels barris perifèrics de São Félix do Araguaia, al Brasil, han atès l'**Osmar** i la seva família. Són set persones. Paleta amb molta experiència, l'Osmar s'ha guanyat sempre la vida reformant o fent petites construccions al seu poble. Com la majoria dels treballadors per compte pròpia, ho fa en la informalitat i no té, per tant, dret a cap cobertura social. Fa dos mesos, però que no treballa. Les obres estan parades i ningú fa reformes a casa seva. Dos mesos sense cap ingrés que han dut a l'Osmar a una situació desesperant.

És una de les cent famílies que acompanya l'Associació Araguaia-ANSA. Es dediquen donar a conèixer la vida i l'obra del claretia **Pere Casaldàliga** i els projectes d'ajuda als petits camperols, als pobles indígenes i a les famílies que viuen en la pobresa a l'Araguaia. Entenen que és compromís de tota la societat garantir que cap família es vegi obligada a la tria inconcebible entre la salut i

l'alimentació. Per això l'entitat no ha deixat d'exigir que els poders públics assumeixin la seva responsabilitat. Participen activament del comitè de crisi de l'Ajuntament de São Félix do Araguaia i busquen garantir que hi sigui representada la veu dels camperols i dels pobles indígenes.

Com és que l'Amazònia està essent tan afectada?

Malauradament, Brasil és ara el nou epicentre mundial de la pandèmia i ja és el segon país amb més morts per coronavirus, darrere dels Estats Units. L'evolució dels contagis de coronavirus al Brasil està sent la més ràpida del món. Com és que l'Amazònia està essent tan afectada? Què està passant al Brasil?

El mes de maig es va conèixer la notícia de la mort per coronavirus d'un nadó de 8 mesos de l'ètnia Xavante a l'Araguaia. Net del principal Cap Indígena de la Terra Indígena Marãiwatsédé, el nen va morir el passat 20 de maig, després d'un lamentable periple d'hospital en hospital per la regió. Que el virus hagi entrat en aquesta aldea els preocupa i molt. Per una banda, creix l'estigma cap a un col·lectiu que ja acostuma a ser víctima del racisme. Per una altra, cal atendre la salut de les persones.

Amb col·laboració amb Mans Unides, l'Associació Araguaia-ANSA instal·laran un ambulatori de salut, a l'entrada del poble Xavante, per atendre els casos que ja s'han detectat i els que preveuen per a les properes setmanes. Des del mes de maig que van fer la crida han recollit 7.000 euros, però [la campanya continua oberta](#).

Un primer balanç de campanya

Gràcies a les donacions rebudes de més d'una setantena de persones, han distribuir 100 cistelles amb aliments mínims essencials per les famílies més necessitades de l'Araguaia. Ara també estan treballant per garantir una primera atenció sanitària l'entrada del poble Xavante. Tot i les grans distàncies i les altes temperatures, a l'Araguaia ja s'han diagnosticat 480 casos i hi ha 12 pobles afectats.

També han pogut augmentar la producció de mascaretes. A la seu de l'Associació ANSA n'han cosit 3.000, i les han distribuït a les comunitats rurals i indígenes on treballen: l'Assentament Dom Pedro, l'Assentament Mãe Maria, l'Assentament Vida Nova i les "aldeias" indígenes dels Pobles Karajá, Tapirapé i Xavante.

Tot i que la incidència del virus es manifesta sobretot en les ciutats més densament poblades, l'elevada quantitat de positius detectats a l'Amazònia, amb zones molt aïllades i temperatures altes, sorprèn a les autoritats. El més preocupant no són només les dades absolutes, sinó la ràpida propagació al país. Què explica aquesta evolució per sobre de la mitjana mundial?

L'actitud del seu president

Des de l'inici de la pandèmia, i imitant a **Trump**, el president **Bolsonaro** ha engegat una campanya per minimitzar la gravetat de la Covid-19. Contrari a qualsevol mesura d'aïllament o confinament, el president d'extrema dreta ha mantingut un discurs basat en que el Coronavirus és una "gripezinha".

Des de que va assumir la presidència del Brasil al 2019, Bolsonaro [s'ha](#)

[caracteritzat](#) per les seves declaracions xenòfobes, homòfobes, contraries als pobles indígenes i inclús [favorables a la dictadura militar i a la tortura](#). Al seu govern hi ha més de 3.000 militars ocupants diversos càrrecs de responsabilitat, que han substituït a tècnics, científics i acadèmics.

Les idees extravagants i provocatives de Bolsonaro han fet que 2 ministres de sanitat hagin dimitit en menys de 4 mesos, en plena pandèmia. La relació és clara: cada vegada que Bolsonaro surt a la televisió, a la ràdio o als diaris minimitzant la gravetat de la Covid-19, més gent surt al carrer ignorant les mesures de confinament que alcaldes i governadors intenten implantar.

Un dels països més desiguals del món

La **Darlete** viu a l'Assentament "Don Pedro", una extensa comunitat rural on viuen 400 famílies. Mare de 7 fills menors d'edat, els seus ingressos depenen exclusivament del que aconsegueix vendre a la fira quinzenal que s'organitza al poblet de São Félix do Araguaia: una mica de fruita, verdura i alguns llegums que duu fins al mercat en un viatge de 6 hores sobre la carrosseria d'un camió.

L'única ajuda que la família de la Darlete rep són els 205 reals mensuals, uns 35 euros, que el govern li ingressa. A la comunitat on viu la Darlete, per anar al metge -o al banc, o a correus-, s'han de fer 3 hores de viatge per una carretera de terra que a l'època de les pluges es converteix en un fanguer. Com ella, les altres 400 famílies que viuen a l'Assentament Dom Pedro tampoc tenen aigua corrent o xarxa de clavegueram.

La situació no és massa diferent a les grans ciutats: Al Brasil, el 6% de la població - més de 12 milions de persones- viu en "favelas", comunitats informals que creixen al voltant o dins mateix de les ciutats grans del país. En aquestes grans comunitats, a vegades de centenars de milers de persones, la densitat poblacional és molt alta i la renda mitjana no arriba als 100 euros mensuals. Tampoc acostuma a haver-hi aigua corrent, clavegueram o recollida d'escombraries...

Per això, tant al camp com a les ciutats, al Brasil, quedar-se a casa és sinònim de passar gana. Per moltes famílies, sortir al carrer, relacionar-se, fer venda ambulant, anar a les fires i continuar fent la seva feina diària és l'única opció que tenen per poder continuar subsistent.

Un sistema sanitari en ruïnes

Una gran part del sistema sanitari del Brasil és privat. A més, si bé és cert que en els darrers anys s'han millorat alguns aspectes del sector públic de la salut, és un sistema molt precari i que no arriba a una bona part de la població. Al Brasil, la majoria de la població no té cap mena d'assistència mèdica.

A l'Araguaia, una de les regions més distants i aïllades, un sol hospital, amb 1 únic respirador, és el responsable d'atendre una àrea equivalent a tota Catalunya i moltes de les comunitats on viuen centenars de famílies estan a 3 o 4 hores del metge més proper. En aquest context, el descontrol de la malaltia és evident i, a més, és plausible pensar que hi ha moltíssims més casos que els que ens diuen les xifres oficials.